

RÖRZSÖNY

ErdeiVándor
ÚTIKALAUZ

Személyes adataim

Név:

Iskola:

Vándortáborom időpontja:

Az **útvonal felelőse**, aki a tábor időtartama alatt szükség esetén hívható:

Székelyné Bognár Eszter | 06 20 216 1817 | eszterbszekely@gmail.com

A Börzsönyi Erdei Vándortábor útvonal erdész házigazdája az **Ipoly Erdő Zrt.**

2660 Balassagyarmat, Bajcsy-Zs. u. 10. | 06 35 300-769 | titkarsag@ipolyerdo.hu | ipolyerdo.hu

Az Erdei Vándortáborok szervezője az **Országos Erdészeti Egyesület**

1021 Budapest, Budakeszi út 91. | 06 1 201 6293 | info@erdeivandor.hu | erdeivandor.hu

KEDVES ERDEI VÁNDOR, ÜDVÖZLÜNK A BÖRZSÖNYBEN!

Az előtted álló hét nap az erdő titkainak és értékeinek megismerésével telik majd. Nagyon reméljük, hogy olyan élményben lesz részed, amely élethosszig összeköt a természet szeretetével és védelmével.

Az Erdei Vándortábor Programot azért hívtuk életre, hogy minél több fiatal személyes tapasztalatokat szerezhessen a magyar erdőkről, testközelből találkozhasson mind-azzal, amit a természetismeret, a biológia vagy a földrajz órán tanult. Nem túlzás azt mondani, hogy a változó klímában az erdők az egészséges természeti környezet, és így az emberiség fennmaradásának egyik zálogát jelentik. Ismerd meg tehát értékeit, és váljon életed részévé ezeknek az értékeknek a védelme!

A Börzsönyi Erdei Vándortábor útvonala a hegység kevésbé ismert és ritkábban látogatott, vadregényes északi részén vezet. Tudatos volt a választás, hiszen a természeti értékekben és kulturális emlékekben gazdag térségben napjainkban jól kiépített turisztikai infrastruktúra kínál biztos hátteret a természetjáráshoz. A térség erdeit kezelő Ipoly Erdő Zrt. feladatai között ugyanis nemcsak az erdőállomány fenntartása, a természeti értékek megóvása szerepel, hanem egyre nagyobb hangsúlyt kap az erdei turizmus támogatása is.

Az útvonalat végigjárva megismered a magyar természetjárás születésének helyszíneit: 100-150 évvel ezelőtt az első turisták ezeket az utakat járva álmodták meg azokat a szervezeteket, amelyek a mai napig éltetik a természetjárás hagyományát. Ha kedvet kapsz a rendszeres kiránduláshoz, hazatérve csatlakozhatsz a munkájukhoz.

Az erdei vándortábor során érezd jól magad, élvezd és ismerd meg az erdőt, és térj vissza ide mihamarabb!

Országos Erdészeti Egyesület

TÚRÁZNI CSAK OKOSAN, SZÉPEN!

Az alábbiakban összefoglaljuk az erdőjárással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, hogy saját és társaid érdekében minden erdei vándor gondos és körültekintő turista-ként léphessen be az erdőbe. Ne feledjük: az erdő állatok és növények ezreinek élőhelye, otthona, ezért viselkedjünk benne jó vendéghez illő, kellő tisztelettel!

Tájékozódás

A biztonságos túrázás legfontosabb eleme a jó tájékozódás. Bár sokaknál lehet digitális eszköz (pl. GPS, mobil applikáció), az út során mindig legyen nálunk **papíralapú turista-térkép**, hiszen nincs mindig elég erős jel, vagy lemerülhet az eszközünk akkumulátora. Ismerjük meg a turistatérképek jelzéseit! Az Erdei Vándortáborok legnagyobb részben **jelzett turistaúton** haladnak, így a jelzéseket követve eljutunk a napi célunkig.

- A jelzéseknek négy alapvető színe van: **a kék, a piros, a sárga és a zöld**. Ezeket a térképek legtöbbször a szín nagy kezdőbetűjével jelölik (K, P, S, Z).
- A jelzések alaptípusa a **sáv**, ami az egyes színekben így néz ki:
- **Kereszt** jelzéssel általában a sáv jelzéseket összekötő, vagy a településekhez átkötő utakat jelölik. Így néz ki például a kék kereszt jelzés:
- **Háromszög** jelzéssel a hegycsúcsokra vagy kilátókhoz vezető utakat jelölik. Ilyen például a piros háromszög jelzés:
- A **négyzet** jelzés a sáv jelzésekről leágazó, fontosabb helyre (pl. szálláshelyre) vezető utakat jelölik. Például a sárga négyzet:
- **Kör** jelzéssel a forrásokhoz, kutakhoz vezető utakat jelölik. Így néz ki például a piros kör jelzés:
- **Omega** jelzés jelöli a barlangokhoz vezető utakat, mint például a sárga barlang jelzés:
- Az **L alakú** jelzés a romokhoz, műemlékekhez vezető utakat jelöli, mint például a piros L jelzés:
- A **Mária Út** egy Közép-Európán átívelő zarándok- és turistaút-hálózat. Ennek útvonalát jelöli különböző színekkel ez a jelzés:

Mire figyelj a táborhelyen?

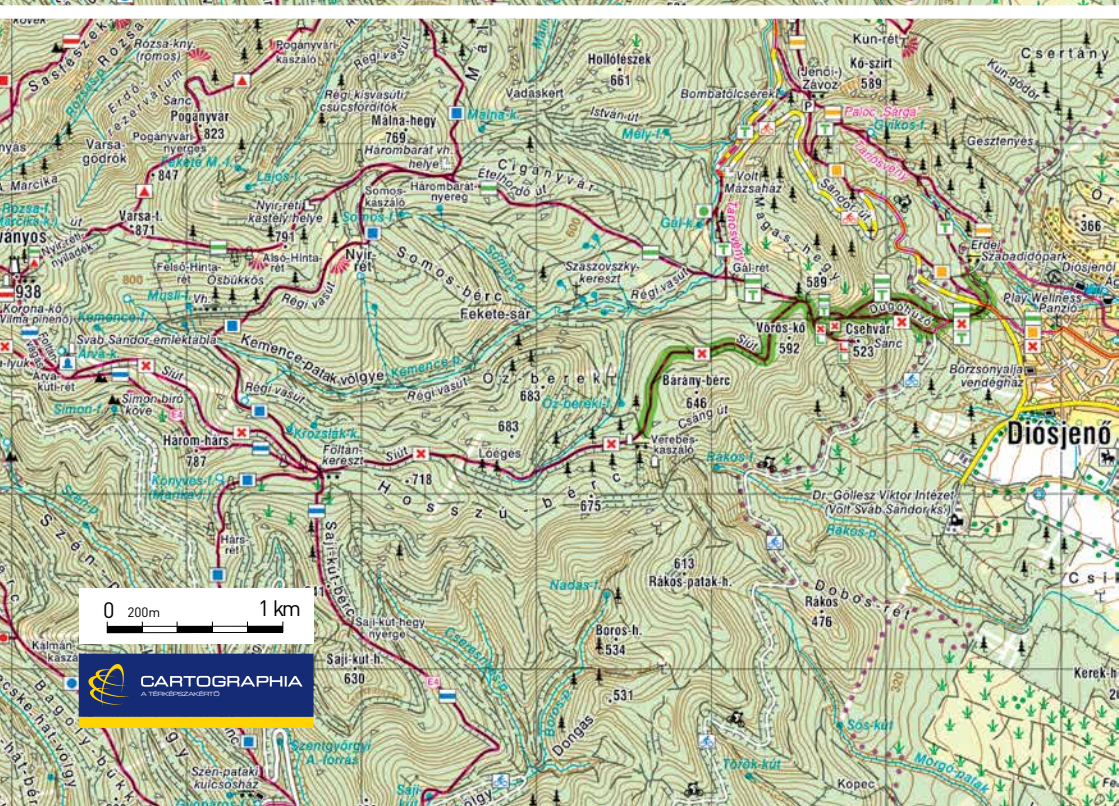
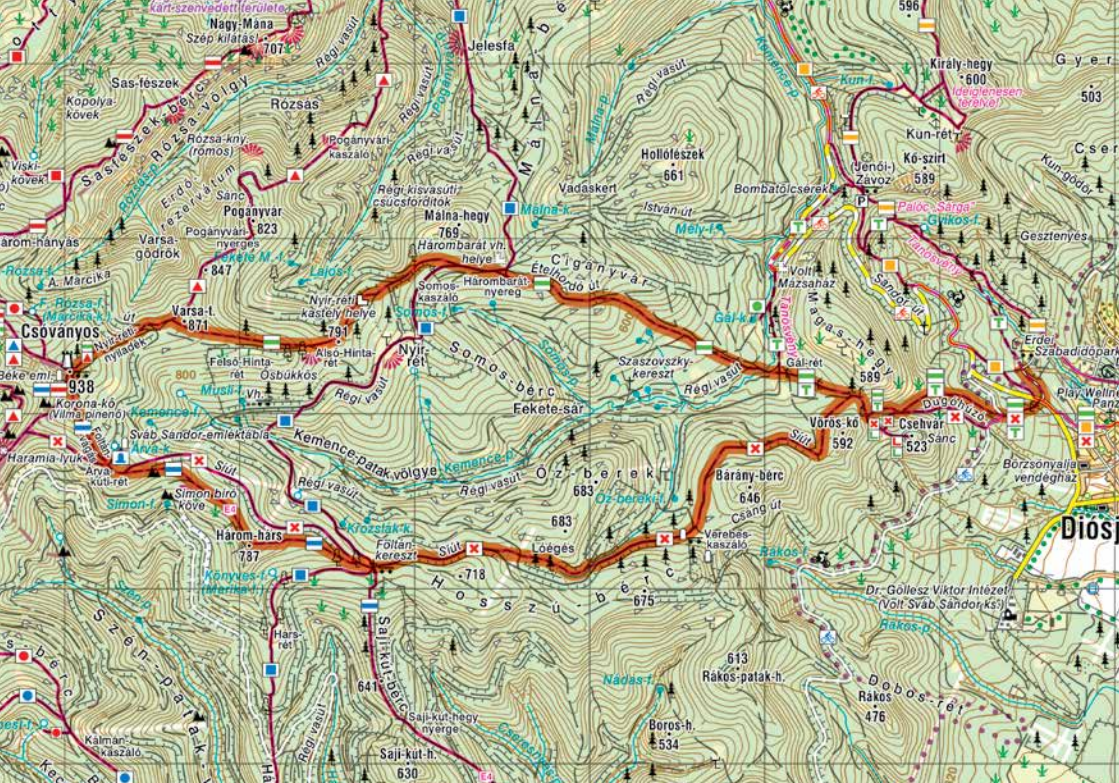
- Egy nyár alatt erdei vándorok százai fordulnak meg a táborhelyeken, ezért mindenkit arra kérünk, hogy **olyan állapotban hagyja a táborhelyét, amilyen állapotban át szeretné venni!**
- **Ha a felszereléseden bármi igazítanivaló van**, vagy meg kell szárítani az elázott ruháid, az érkezés után minél hamarabb láss hozzá, mert a reggeli indulás előtt nem biztos, hogy lesz rá időd!
- Továbbindulás előtt gondosan pakoljatos be és ellenőrizzétek a felszereléseket, hogy **semmi fontos dolog ne maradjon hátra!**
- **Tűzet csak a kijelölt tűzrakóhelyeken szabad gyújtani!** Tűzrakás előtt tájékozódjatok a vándortábor vezetőjétől, hogy nincs-e érvényben tűzgyújtási tilalom, a tilalom ugyanis a kijelölt tűzrakóhelyekre is vonatkozik!
- **Legyen ez az év legzöldebb hete!** Tartsátok be a kiadvány hátoldalán olvasható javaslatokat, és találjátok ki további vállalásokat a környezet védelme érdekében!

Mire figyelj útközben?

- A kirándulás ütemét a legkisebbek, illetve a gyengébb állóképességűek haladásához igazítsuk! **Soha ne hagyjuk magukra a tapasztalatlanabb társainkat – még viccből sem!**
- Az erdőterületen előforduló kullancsok elleni legjobb védekezés a megfelelő öltözet (zárt cipő, hosszúnadrág), és a különböző riasztószerek használata. Egyes kullancsok által terjesztett betegségek ellen védőoltással is lehet védekezni. Kirándulás után mindig vizsgáljátok át magatokat!
- **Természetvédelmi területen** tilos a növények és az állatok, valamint azok élőhelyeinek veszélyeztetése vagy elpusztítása!
- Az erdő természeti értékeit mi, emberek veszélyeztetjük a legjobban. Ezért az út során **ne térjete le a kijelölt turistautakról!** A felesleges taposás ugyanis évtizedekkel visszavetheti a fiatal erdők növekedését, elpusztítja a védett növényeket és azok élőhelyeit.
- És végül a legfontosabb: **figyelj a társaidra**, hogy együtt, közös élményekkel, vidáman válhassatok erdei vándorokká!

1. nap DIÓSJENŐ

**Útvonal: Diósjenő Erdei Szabadidőpark – Csóványos –
Diósjenői Erdei Szabadidőpark**
Napi útvonalhossz: 14 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 683m/681m

A szállásról balra indulva a tanösvény jelén hamar elértek az aszfaltutat. Ezen élesen jobbra fordultok, majd pár méter után balra a és a vele együtt futó -n, -n nekivágtok a hegyoldalnak. A három jel egy darabon együtt halad, majd a Dugóhúzónál a és a elválnak a -tól. Nektek a -on és a -n kell tovább mennetek egészen a Gál-rétig. Innen a -on haladtok tovább. Ez az Ételhordó út, amin felfelé kapaszkodva érintitek a Hárombarát-nyerget és a Nyír-réti kastély helyét. Utatokat folytatva a Varsa-tetőre értek, majd a Nyír-réti-nyiladékon kapaszkodtok fel a 938 méter magas Csóványosra.

Visszafelé a Béke – Emlékmű oldalában ereszkedtek le a jelzésen, a Fultán vágás mentén, majd az Árva-kúti rétnél egy többes találkozási ponthoz értek (+ + bekötőút). Innen a és a egy darabon együtt halad, majd az út kettéválnak. Bármelyik jelzést választhatjátok, mert a két út hamarosan ismét egymásba fut. Tovább haladva a Fultán keresztnél ismét többes elágazáshoz értek. Innen a jelzést követve hosszasan ereszkedtek le. Az út ezt követően belefut a és a közös szakaszába. A Tanösvény tábláit követve könnyedén elértek az aszfaltutat. Pár lépés után élesen balra kanyarodva értek vissza a szálláshelyre.

A Csóványos meghódítása helyett egy könnyebb túrát is tehettek. A túra eleje hasonlóan indul, de ebben az esetben a Dugóhúzónál balra letérő -n haladtok tovább a Csehvárhoz vezető bekötőútig. A jelzésen tovább haladva eljuthattok a Csehvárhoz. Majd a -re visszatérve két lehetőségek vannak: vagy elindultok vissza a szálláshely felé, vagy tovább sétálva a -n elértek a Báránybérchez vezető utat. Visszatérve a -re visszafordulhattok a szálláshelyre, vagy tovább mehettek a Verebes-kaszáló rétjéig. Hazaindulva érdemes az elágazásnál rátérnetek az együtt futó és -ra, a viszszevezet a táborhelyre.

Tudtad?

Börzsöny – Legmagasabb csúcsa a 938 méter magas Csóványos, ami a 2,5 millió évvel ezelőtti vulkanikus tevékenységnek köszönhetően emelkedett ki környezetéből. Területének élőhelyei között bükkösök, cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek, szurdokerdők, dombvidéki és hegyi kaszálórétek, sziklagyepek, hegyi patakok a jellemzőek, amelyek értékes növény- és állatfajoknak adnak életteret. Jelentős régészeti, ipar- és kultúrtörténeti értékekkel is találkozhat a látogató: középkori földvárak, bronzkori sáncok, működő erdei vasúti hálózat és történelmi vadászházak várnak felfedezésre. A csúcson található kilátót az Ipoly Erdő Zrt. 2013-ban újította fel. A 28 méter magas toronyból csodálatos kilátás nyílik, ahonnan jó idő esetén a Magas-Tátra is látható.

Diósjenő – A Börzsöny keleti kapuja, a környékbeli túrák kedvelt kiindulópontja. A kőkor óta lakott település, amiről a római források is megemlékeznek: ezek szerint 173-ban Marcus Aurelius császár légioi a diósjenői tónál arattak győzelmet a Pannóniába betörő barbárok fölött. A mai település az egyik honfoglalás kori magyar törzs, a Jenő nevét viseli, a „diós” előtagot vélhetően a 17. század során kapta. A középkorban vár is állt itt, de a település fejlődését a török hódoltság megtörte. Lakói lelkesen részt vettek a Rákóczi Ferenc vezette, majd az 1848-49-es szabadságharcban is, amikor mintegy negyvenen álltak be Damjanich tábornok híres vörössipkásai közé. Látnivalói többek között a 15. századi gótikus alapokra épített római katolikus templom, a Kápolna-hegyen látható egykori körtemplom falmaradványa, a Sváb-kastély és a Csehvár maradványai, illetve a Jenői-tó.

Sváb-kastély – 1906-ban építtette Diósjenő akkori földbirtokosa, Sváb Sándor. Díszes, romantikus, eklektikus stílusú uradalmi kastély, zegzugos folyosókkal, számtalan toronnyal és kiugróval, valamint az épületet körülölelő parkkal. A tulajdonos család a II. világháború után elmenekült, az épületben 1957 óta működik az értelmi fogyatékos felnőttek számára segítséget nyújtó Dr. Göllesz Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon.

Csehvár – Diósjenő fölött, a Z sáv jelzésen megközelíthető, 523 m magas hegyen a középkorban épült vár maradványai láthatók. A tatárjárás után épített erősség a 15. században a csehországi eredetű huszita mozgalom követőinek a kezébe került, majd az 1500-as évek elején pusztult el. Szerepét a török időkben a nógrádi vár vette át. Napjainkban néhány földsánc, valamint mesterséges terasz emlékeztet az egykori falak és a bejárat helyére.

Nógrádi vár – A 11. században, eredetileg fagerendákból alkotott ispánsági vár, amely Magyarország legrégebbi, szabálytalan alaprajzú, belsőtornyos vára. Jelenleg látható épületeit a váci püspök építtette a 15. században. Ekkoriban a többi börzsönyi várral (Csehvár, Kápor, Drégely) együtt a Budáról a felső-magyarországi bányavárosokba vezető út védelmében játszott fontos szerepet. A török időkben többször is gazdát cserélt, míg 1685-ben villám csapott a belsővár magas öregtornyába, és felrobbantotta az ott tárolt lőport. A hatalmas robbanás okozta károkat már nem állították helyre, így a védhetlenné vált erősség elvesztette funkcióját. A vár ideiglenesen zárva van.

Csóványos-kilátó

Nógrádi vár

2. nap DIÓSJENŐ – PÉNZÁSÁS

**Útvonal: Diósjenői Erdei Szabadidőpark – Gyíkos-kút – Závóz-tető –
Kun-rét – Kámor-hegy – Kőember – Pénzásás
Táborhelyváltás
Napi útvonalhossz: 10 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 489 m/359 m**

A szállásról a Palóc jelzésen a Závóz-tető felé induljatok. Elhaladtok a Gyíkos-kút nevű forrás mellett, majd egy erős, 2,5 kilométeres kaptató után felérték a Závóz-tetőre, amin évszázadok óta utak vezetnek keresztül. (Ha még szebb kilátásra vágytok, a jól kijárt ösvényen a szomszédos Kő-szirtre is felkapaszkodhattok.) A jelzés a Kun-réten keresztül vezet tovább a Király-hegy gerincére. Ereszkedjete le a Jász-bükki-rétre, ahonnan újabb kaptató vár rátok a misztikus Kámor-hegy tetejére. Mintegy másfél kilométer múlva, a jelzésen forduljatok jobbra az erdészeti kőves útra. A Kőember-csúcsot megkerülve értek le Pénzásásra, az erdei tisztásra és farakodóra, ahol a jelzésen jobbra, Diósjenő irányába kell visszakanyarodnotok, hogy elérjétek a Pénzásási Erdei Turistaháznál kialakított táborhelyet.

Závóz-tető

Tudtad?

Gyíkos-kút – A vulkanikus eredetű Börzsöny forrásokban igen gazdag vidék. Az általában bővizű Gyíkos-kút nevének eredetét több legenda is övezi, de máig nem tisztázott, hogy az elnevezés a különösen tiszta vizű forrás környékén gyakran előforduló foltos szalamandrára, vagy egy valamikori rémtetre („gyilkos kút”) utal-e.

Király-hegy, Király-kút, Királyháza, Királyné pallagja – A helyi elnevezésekben gyakran felbukkanó „király” szó Hunyadi Mátyás emlékét őrzi. A nagy király nemcsak szívesen vadászott a környéken, hanem a husziták elleni háborúi során gyakran járt a térségben, ahol fontos haditetteket hajtott végre.

Gyíkos-kút

Kun-rét

Kábor – Kevés történelmi adat maradt fenn az Árpád-kori erősségről, ami már a török korban pusztulásnak indult. Annál több történet és monda fűződik azonban a hegység belsejében található egykori erősséghez: a különféle boszorkányhistóriák mellett legtöbbjük a hegyen található két természetes nyíláshoz, a vulkanikus eredetű gőzök és gázok előtörésekor keletkező úgynevezett fumarolacsőhöz kapcsolódik. A helyiek által Rókalyukaknak hívott üregekben a legendárium szerint egy Kábor nevű rablólovag rejtette el a kincseit. Századok óta kutatják a Kábor kincsét, vannak, akik úgy vélik, hogy a barlang minden év virágvasárnapján nyílik meg, ezért volt rá eset, hogy a környező falvak lakossága virágvasárnapkor kivonult a Kábor-hegyre. A legújabb kor szomorú emlékei azoknak a lövészárkoknak a nyomai, amelyeket a németek parancsára 1944 végén munkaszolgálatosokkal ásattak ki.

Kőember – Az évezredek óta lakott Börzsönyben több, egykori pogány áldozati hely is található. A valamikori szakrális jellegre utaló helynevek például a „Kőember”, az „Emberkő”, az „Asztalkő”, az „Oltárkő” vagy a „Pogánykő”. A mai kőbánya fölött álló Kőember sziklaoszlopa is ilyen bálvány lehetett, amin többen felfedezni vélik az emberi kéz munkájának eredményeként kialakított száját, orrot és szemeket.

Pénzásás – A hagyomány szerint a Kámort alagút kötötte össze Nógrád és Drégely váraival. Az egykori kincsek után kutatók Pénzásás környékén vélték megtalálni a már említett rablólovag elrejtett kincseit és az alagút nyomait. Próbálkozásaik eredménye azonban mindössze csak annyi lett, hogy a Börzsöny felejtethetetlen nevet kapott. A ma itt álló turistaház eredeti épülete az 1930-as években munkáslakásnak épült, amit 1968-tól vettek használatba a turisták.

Pénzásási Erdei Turistaház

Kőember

3. nap PÉNZÁSÁS – KÚTBEREK

Útvonal: PéNZásás – Tábor-tető – Drégelyvár – Kútberék

Táborhelyváltás

Napi útvonalhossz: 10 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 489 m/393 m

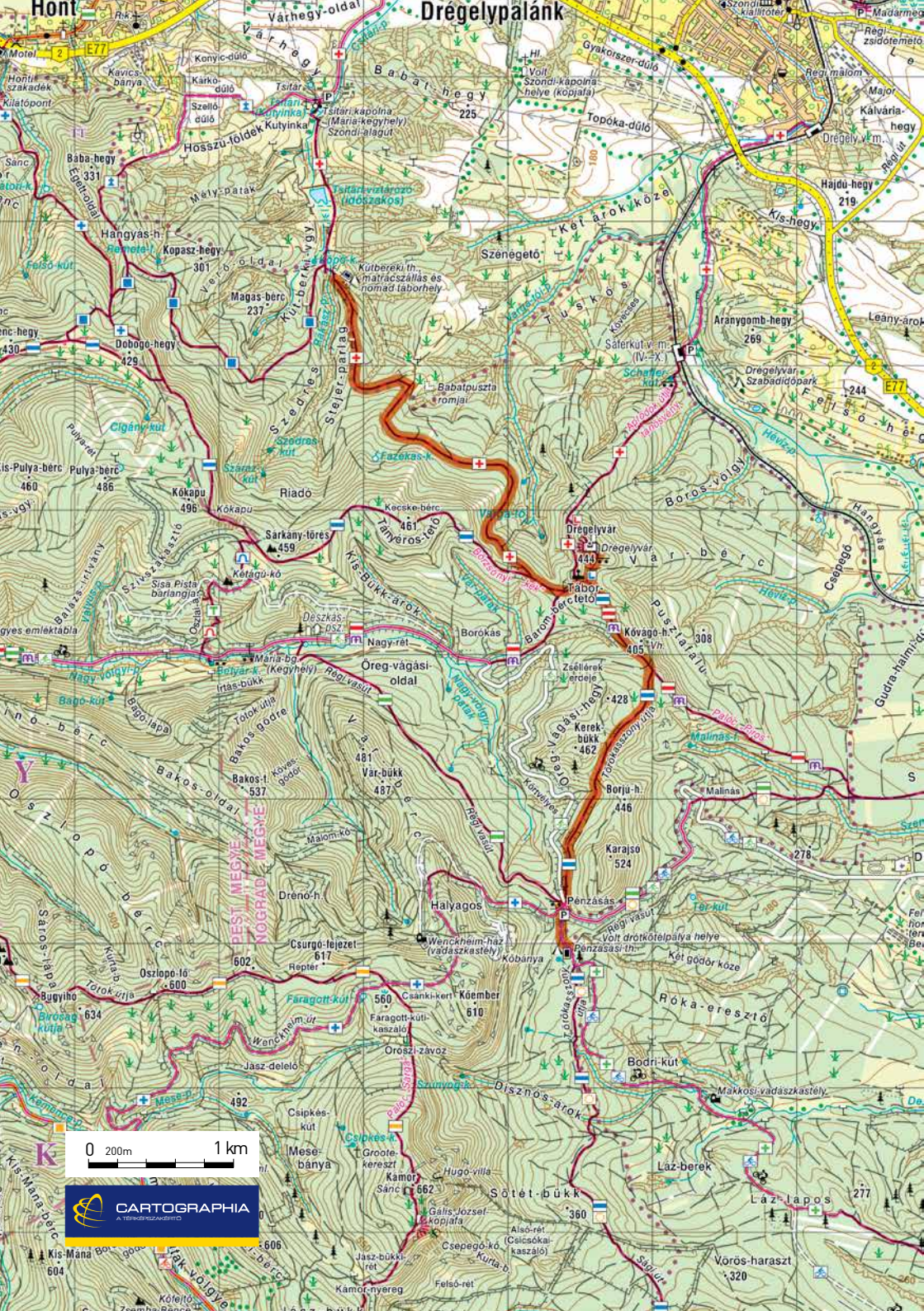
A mai napon történelmi vártúrára hívunk benneteket Drégely várához: felidézünk a fontosabb történelmi eseményeket, tisztelgünk a vár védőinek hősiek helytállása előtt, és természetesen gyönyörködünk a nagyszerű panorámában!

A táborhelyről a jelzésen induljatok PéNZásás irányába, majd haladjatok tovább a jelzésen, az úgynevezett „Törökasszony útján”, a Karajsó-hegy oldalában. Közel 2 km után, a jelzés csatlakozásánál tartsatok balra. Továbbra is a jelzést követve elérték a „Tábor-tetőre”, ahonnan már csak egy kanyarújtásra van Drégely vára.

Innen a jelzésen induljatok tovább, amiről pár perc után jobbra térjete le a jelzésre a Tábor-tető felé. Mintegy 3 kilométer kanyargás után elérték a Kútbereki Turistaház mellett kialakított táborhelyre.

Drégelyvár

Tudtad?

Országos Kéktúra – Magyarország északi részén vezető, az Írott-kőtől Hollóházaig tartó, összesen 1164 kilométeres, 27 szakaszra osztott, folyamatos túraútvonal. Teljesítése az 1938-ban életre hívott „Szent István Vándorlásból” nőtt országos mozgalmá. A Magyar Természetjáró Szövetség hivatalos igazolást állít ki a teljes hossz bejárásáról, amivel napjainkban már több mint hatezren büszkélkedhetnek. Az Alföldi Kéktúrával és a Rockenbauer Pál Dél-Dunántúli Kéktúrával együtt az Országos Kékkör része. A kéktúra Börzsönyi szakasza, a „Börzsönyi Kék” mintegy 66 km-en keresztül Diósjenőtől Szobig tart.

Palóc Piros – Bár tudományosan nehezen meghatározható a palócok eredete, ezzel a névvel illetik a Mátra északi lejtőitől a Sajó völgyéig, valamint a Bükk-hegységtől nyugatra, az Ipoly lapályáig terjedő Palócföldet. A térség változatos kultúráját, népszokásait és természeti értékeit ismerhetik meg a mintegy 100 kilométer hosszú Palóc Piros turistautat végigjárók, amely az Országos Kéktúrához csatlakozva vezet végig a magyarság legnagyobb katolikus népcsoportjának lakóhelyén.

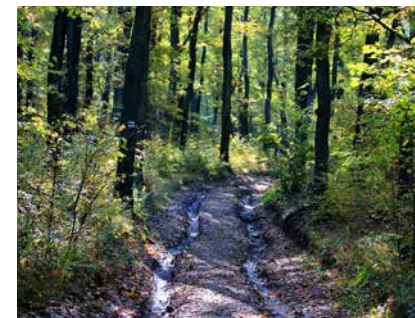
Törökasszony útja – A 16-17. században a Börzsöny a török hódoltsági terület peremvidéke volt, ahol állandóak voltak a kisebb-nagyobb összecsapások. Az itteni várak az erőviszonyoktól függően többször is gazdát cseréltek. E vészterhes időkben létfontosságú, de kockázatos volt a hírvivők munkája, akik a szükséges információkat közvetítették az egyes erősségek parancsnokai között. A hagyomány szerint a törökök áruhába bújtatott asszonyokat alkalmaztak e veszélyes feladatra, akik ezen a Nógrádot Drégely várával összekötő, rejtett úton szelték át a Börzsönt.

Tábor-tető – Drégely várának 1552-es ostromakor itt, a vár alatti nyeregben táborozott a mintegy 12 ezer főnyi török haderő, és itt állt a várat ostromló ágyúk legnagyobb része is.

Drégely vára – Az erősséget IV. Béla király felszólítására a Hontpázmány nemzetség tagjai építették a 13. század második felében. Később a felvidéki kiskirály, Csák Máté birtokába került, akitől Károly Róbert uralkodó hódította el. A török időkben, Buda 1541-es eleste után megnőtt a jelentősége, de a hadászati elavult várat az akkori birtokos, az esztergomi érsek sem tudta már kellően megerősíteni. 1552-ben Ali budai pasa 12 ezer katonájával ostromzár alá vette a 444 méter magas hegyre épült kis végvárat, amit összesen 146 katonájával védett Szondy György kapitány. Bár a rohamokat visszaverték, a romhalmazzá lőtt várban kilátástalan helyzetbe kerülő magyar vitézek a harmadik napon hősiessen kimentek a törökökre, és a küzdelemben kapitányukkal együtt mind egy szálig hősi halált haltak. A hősiesség példaképévé vált küzdelmet Tinódi Lantos Sebestyén és Arany János is megénekelte. A török kor után a vár elvesztette hadászati jelentőségét, de az utókor azóta is a magyar nemzeti emlékezet fontos színhelyeként tekint rá.

Drégely vára felé mutató tábla

Törökasszony útja

Drégely vára

4. nap TSITÁRI KEGYHELY

Útvonal: Kútberek – Tsitári víztározó – Tsitári kápolna – Kútberek

Napi útvonalhossz: 3 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 33 m/33 m

A táborhelytől a jelzésen értek el a Tsitári tározótavat, ahonnan a gáton áthaladva hamarosan egy gazdaságon sétálhattok keresztül. A tanya karámjaitól már látszik a kápolnácska. Miután megpihentetek a kegyhely kis parkjában és megnéztétek az ékszerként ragyogó kápolnát, ugyanazon az útvonalon sétálhattok vissza a jelzésen. Visszafelé érdemes érinteni a Szondy-alagutat, amit a patak mentén értek el. Innen a jól ismert úton, a tómeder mellett elhaladva hamarosan visszaértek a táborhelyetekre.

Ha szívesen tennétek egy nagyobb, 13 kilométeres túrát, és szeretnétek érinteni a Honti-szakadékat is, akkor a táborhelyről elindulva térjete le balra a jelölésű útról a „Börzsönyi Vándor” táblával jelölt erdészeti útra. Mintegy 3 kilométeren keresztül kövessétek a táblát, amíg ismét el nem értek a jelzést. Ezen balra kanyarodva haladjatok tovább a jelzésig, amin alig 1 kilométert tesztek meg, amikor egy kis patak túloldalára kerültek, hamarosan elérve a útvonalát. Ezen közelítetek meg a Honti-szakadék felső bejáratát. Egy kis pihenő s pár falat elfogyasztása után a Honti-szakadékon visszakapaszkodva ismét a , majd a szakaszon haladjatok a elágazásáig. Innen a Mária-úton folytassátok az utat a Tsitári kegyhelyig, majd hamarosan elérték a Szondy-alagút bejáratát, amelyet tábla jelez. A barlangtól a jelzésen tovább, a tározó mellett elhaladva értek vissza a táborhelyetekre (útvonalhossz: 13 km, szintemelkedés/lejtés: 470 m/470 m).

Tudtad?

Honti-szakadék – Az ősi Ipoly medre helyén kialakult szurdokvölgy pleisztocénkori állatmaradványokat rejt. A Zatori-patak által a löszfalba vájt, 20-25 méter mély szakadék több millió éve őrzi a parányi egysejtűek ősmaradványait, sőt kagylók, rákok, korallak és cápa fogak nyomait is! A szurdokban található leletek védettek, és a mészvázakat rejtő rétegek elérése balesetveszélyes, ezért a meredek falakra nem szabad felmászni.

Hont – A jégkorszak óta, mintegy 8000 éve lakott település az Ipoly folyó mellett. A középkorban Hont vármegye központja, amely nevét egykori birtokosáról, a Gizella királyné kíséretében érkező Hont vagy Hunt lovagról kapta. Az egykori ispánsági gerendavár valószínűleg az Árpád-ház kihalásának időszakában zajló belharcokban pusztult el. A település azonban továbbra is fennmaradt, a 15. századtól egészen a II. világháborúig.

Kútbereki Turistaház

Tanya a Tsitári kegyhely mellett

az esztergomi érsekség birtoka volt. A török idők után a sokat szenvedett falut az érsekség más uradalmából érkező telepesek népesítették be. Az első világháborút lezáró békék következményeként határtelepüléssé vált, s ez egészen napjainkig gátat szabott további fejlődésének.

Tsitári kegyhely – A legenda szerint az itt fakadó és már régóta csodatévőnek gondolt Kutyinka- (vagy Kutyika-) forrásnál egy vak pásztorfiú legeltette a juhait. Álmában látomása volt, Szűz Mária szólt hozzá, és azt mondta a fiúnak, hogy a forrás vizével mossa meg a szemét. A gyermek ezt megtette, és visszanyerte a szeme világát. Felőve saját maga faragott egy Mária-kegyszobrot hársfából. A Magyarok Nagyasszonya szobor ruházata kivételes: ez a honti asszonyok palóc viselete.

Szondy-alagút – A Kutyinka-forrástól néhány száz méterre, a Babat-hegy oldalában található, rókalyukszerű nyílást kibővítve a kutatók 1 méter széles, mintegy 10 méteren keresztül 180 centiméter magas mesterséges alagutat tártak fel, ami egyes feltevések szerint a drégelyi várba vezet, bár a mintegy 3 kilométeres távolság és a 250 méteres szintkülönbség leküzdése napjainkban is hatalmas feladat lenne. Míg egykori rendeltetését csak találgatni lehet, az biztos, hogy természetvédelmi szempontból jelentős képződményről van szó, hiszen több védett denevérfaj lakóhelyeül szolgál.

Tsitári kegyhely

A víztározó gátján

Szondy-alagút

5. nap KÚTBÉREK – BERNECEBARÁTI

Útvonal: Kútberék – Hármashatár – Major-kereszt –
Bernecei Nagy-völgy – Bernecebaráti
Táborhelyváltás

Napi útvonalhossz: 11 km

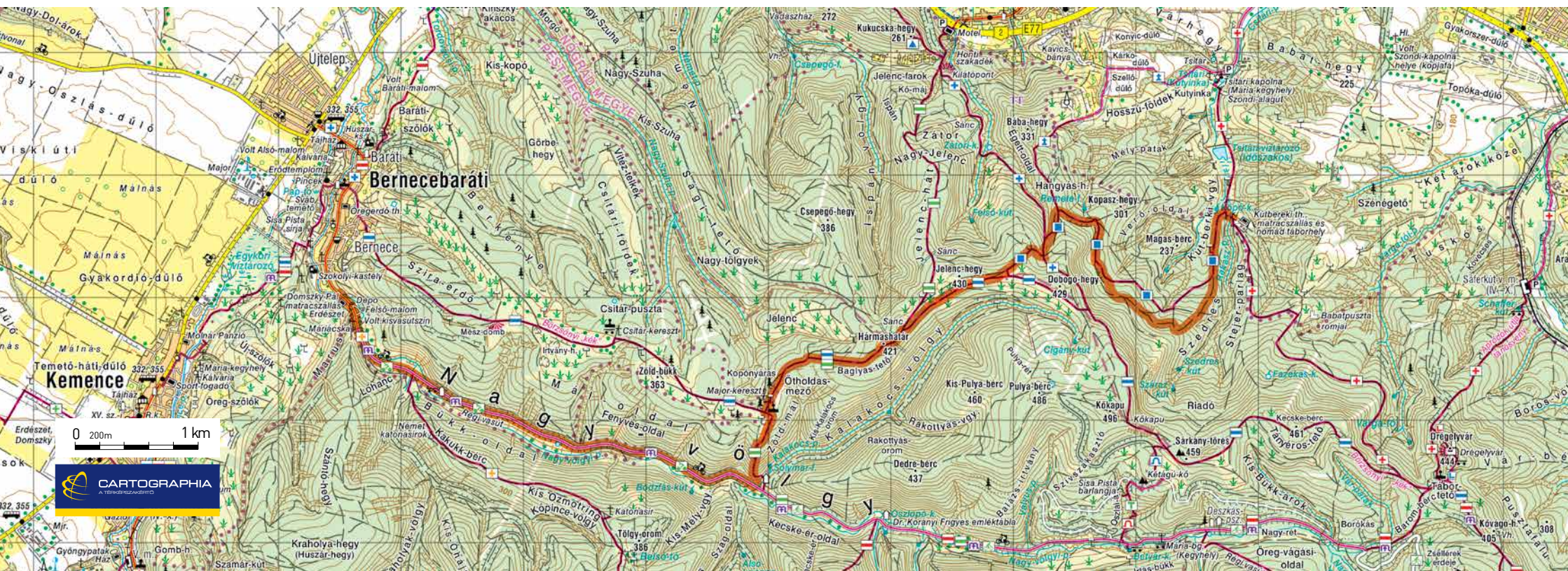
Napi szintemelkedés/lejtés: 301 m/293 m

A jelzésről térjünk le a „Börzsönyi Vándor” táblával jelzett erdészeti útra. Amikor ismét eléríték a turistaútját, forduljatok balra. Egy rövid szakaszon a jelzésen haladva látni fogtok jobbra egy, a korábban megismert táblával jelzett erdészeti feltáróutat, amelyen rövid idő után eléríték a túraútvonalat. Ezen jobbra fordulva haladjatok tovább. Miután jobbról csatlakozik a jelzés, hamarosan eléríték a Hármashatárt. Innen a és a együtt kanyarog lefelé az agyagos terepen.

Ötholdas-mező

Az Ötholdas-mező vége felé elválík egymástól a két jelzés, ti a -on balra kanyarodva haladjatok a Major-kereszt irányába. Meredek lejtőn értek le a Kalakocs-patak és a Bernecei-patak összefolyásához. A völgy aljában futó földúton forduljatok jobbra, a jelzésre. Az utat a Bernecei-patak kíséri hűségesen, itt-ott átbújva az út egyik, majd másik oldalára. Forrásokban gazdag területen járunk. A völgy kijáratánál áll a szépen gondozott, elkerített „Máriácska”-kegyhely. Innen már csak pár száz méter a Domszky Pál Nomád Tábor, ahol az utolsó két éjszakát töltitek.

Tudtad?

Mária-út – A legjelentősebb közép-európai zarándokút, amely az ausztriai Mariazellből indulva egészen az erdélyi Csíksomlyóig halad. Az 1400 kilométeres, kb. 60 nap alatt bejárható útvonal több magyarországi kegyhelyet is érint, amelyek közül kiemelkedik a közelben lévő, Nógrád megyei mátraverebély-szentkúti búcsújáró hely. Nagyon sok leágazása, úgynevezett kisútja is van: ilyen például a sárga út is a Tsitári kegyhelyhez, vagy a lila jelzésű Ferences út, amely Esztergomból indulva ér el Mátraverebély-Szentkútra.

Kőkapui-hasadékbarrang – Az útvonal mellett található az andezit kőzetben kialakult sziklahasadék, a Kőkapu, amelynek üregeit a helyi lakosság a török időkben természetes menedékként használta. Nem messze másik sziklaképződmény is látható, a Sárkány-törés, amely különleges alakjáról kapta a nevét. Érdekes lehet másik alkalommal erre túrázni!

Hármas-határ – Három történelmi megyehatár találkozása. Itt futott össze Pest, Nógrád és Hont vármegye határa. A vármegyerendszert 1949-ben szüntették meg, de Hont vármegye már korábban, a trianoni békeszerződés következtében elvesztette területének legnagyobb részét. Egy ideig Nógrád megyével közösen igazgatták, majd maradványterületeit Pest megyébe olvasztották be.

Major-kereszt – A Bernecebaráti Erdészeti állította Major József (1919-1961) erdei munkás emlékére, akit az erdei munka során ért utol egy vihar, és a gyertyánfa alatt sújtotta halálra egy villám.

Kutak és források – A palócok a „forrás” kifejezés helyett gyakran használták a „kút” szót, ezért tartalmaznak a térképek mind a mai napig többféle feliratot. Forrásokban gazdag területen jártok, hiszen ezen a rövid szakaszon is több forrás mellett haladtok el: ilyenek a Remete-forrás, a Cigány-kút, a Solymár-forrás, a Kecseéri-kút, a Bodzfás-kút és a Hosszúpáti-kút.

Lohanci sziklakápolna – A hagyomány szerint a kápolnát az 1800-as évek végén az Osztrák-Magyar Monarchia közös hadseregében szolgáló egykori katona emelte, vezeklésképpen egy általa elkövetett háborús rémtettért. A több év háborús szolgálat után hazatérő katona lelkiismerete nem tudott nyugodni, amíg egy álmában megjelenő öregember tanácsára a sziklafalba nem faragta a kápolnát, ami azóta a környék vallásos lakosságának zarándokhelye lett.

Domszky Pál – A magyar-lengyel történelmi és kulturális kapcsolatok kiemelkedő képviselője, kutatója volt. Felvidékről származó családja az I. világháborút követően Budapesten telepedett le. Szervező munkájával részt vett Bem József tábornok hamvainak hazahozatalában. A II. világháborúban ő látta el a megszállt Lengyelországban élő magyarok képviselőt. A háború után Balassagyarmaton, majd Kemencén dolgozott az erdőgazdaságnál. Emellett a helyi könyvtár és művelődési ház vezetője, a Helytörténeti Múzeum megalapítója.

Hármas-határ

"Máriácska" kegyhely

Major-kereszt

6. nap KEMENCEI KÖRTÚRA

**Útvonal: Bernecebaráti – Kemencei Erdei Múzeumvasút –
Fekete-völgy – Kemence – Bernecebaráti**
Napi útvonalhossz: 13 km, kerékpárral
Napi szintemelkedés/lejtés: 112 m/112 m

A mai nap kerékpárra ültök és azzal juttok el Kemencére, ahol egy igazi álmotutazásnak lehetnek részei: a Kemencei Erdei Múzeumvasúttal ugyanis a Fekete-völgy árnyas fái alatt utazhattok majd végig! A táborhelytől balra indulva kb. 2 km-en keresztül kövessétek az aszfaltút vonalát a 12-es számú főútig. Ezen fordulatok balra, haladjatok egészen a kemencei templomig és guruljatok tovább a Vármegyeház épülete mellett. Kövessétek az aszfaltutat át a hídon, majd egy emelkedő jobbkanyar után egyenesen a Kemencei Erdei Múzeumvasúthoz érkeztek. Itt lerakhatjátok a biciklit és a kisvasúttal mehettek tovább a fekete-völgyi végállomásig. Amíg a vonat 15-20 percet pihen, könnyű sétát tehettek Fekete-kúthoz. A bokrok teljesen eltakarják az 50 méternyire megbúvó patakot, amelyen nyáron akár száraz lábbal is át lehet kelni – nem is gondolnánk, hogy 1999-ben hatalmas, a vasúti síneket is feltépő árvíz volt itt. A séta után a kisvonat a kemencei végállomásra visz vissza benneteket. Útközben a magatok erejéből gyorsulva gurulhatok be a végállomásra, egy szakavatott fékező vasutas segítségével. A végállomáson kovács- és vasútmúzeum is vár, az udvar szerelvénytárolójában számos kisnyomtávú vasúttal ismerkedhettek meg, és akár be is ülhettek a vasúti kocsikba. Miután kihasználtátok a pihenőpark infrastruktúráját, ugyanazon az útvonalon kerékpározhattok vissza a táborhelyig, mint amelyiken érkeztek.

Ha kerékpározás helyett inkább gyalogtúrát választanátok, a Bernecebaráti – Ozmotring – Varjas-pihenő – Dorottyin – Börzsönyi főalappont – Fekete-völgy útvonalon is eljuthattok a Kemencei Erdei Múzeumvasút végállomásához. Kisvasutazás után Kemencén keresztül juthattok vissza a legrövidebb úton táborhelyetekre a jelzést követve (gyalogos útvonalhossz: 15 km, szintemelkedés/lejtés: 491 m/398 m).

Tudtad?

Katonasírok – Az 1944. december 19-20-án elesett magyar és német katonák sírhe-lye. A II. világháborúban a Börzsönyben elkeseredett harcok folytak, hogy megállít-sák a szovjet hadsereget. A német hadvezetés által építtetett Margit-vonal nyomaival egész út során találkozhattunk (Kámor, Kőember). Az Ozmotring oldalában lévő állások a Nagy-völgyben futó fontos utánpótlási útvonalat ellenőrizték, a 2. honvéd páncélos-hadosztályba tartozó védői közelharcban haltak hősi halált.

Dorottyin-oldal – A szép kilátáson kívül régészeti érdekességet is tartogat a kőgörge-teges Dorottyin-oldal, hiszen jelenleg is folyó kutatások keretében az ős- és a bronz-korban lakott település nyomait tárják fel a szakemberek.

Erdész Emlékmű

Kemencei volt vármegyeháza

Kemencei Erdei Múzeumvasút

Fekete-kút

Katonasírok

Erdész Emlékmű – A térség életében meghatározó megélhetési forrás volt az erdei munka, ami mindig is veszélyes tevékenységnek számított. Az emlékkő az erdőben, munka közben elhunytak emlékét őrzi, Áprily Lajos: Szeret az erdő című versét idézve.

Börzsönyi szintezési főalappont – Az 1953-ban felállított kő magasságát az Adri-ai-tenger trieszti vízszintjéhez mérték be, pontos magassága 253 m. E pontból kiin-dulva térképezték fel a környező területek tengerszint feletti magasságát. Mai napig használható a GPS-ek kalibrálására, pontos helyzetünk meghatározására.

Kemencei Erdei Múzeumvasút – A Börzsönyi erdők faanyagának jobb megközelít-hetősége érdekében az 1900-as évek elején kisvasúthálózatot kezdtek kiépíteni, ami hamarosan az egész régiót behálózta. A kezdetben lóvontatású vasút pályája átlago-san 25 ezrelék lejtéssel futott a fafeldolgozó állomások felé, így energiát csak az üres kocsik vontatásakor kellett kifejteni, a megrakott szerelvények maguktól, egy fékező irányításával gurultak az állomásra. A mai végállomás közelében fekvő „Pityur-rétje” helynév a terület egykori tulajdonosának emlékét őrzi. A kisvasút felújítása 2000 óta több ütemben zajlik.

Bükkösök - Hazánkban főképp a 400 és 750 méter tengerszint feletti magasságban kialakuló erdőtársulás. Az állományalkotó bükk mellett jellemző elegyfa a gyertyán, a hegyi juhar, a magas kőris, a hegyi szil és a nagylevelű hárs, alacsonyabb terüle-teken a kocsánytalan tölgy, a kislevelű hárs, a korai juhar és a madárcseresznye. A sűrű lombzat miatt a talaj fényben szegény, ezért cserjeszint nem alakul ki. Gyepszint-jükre jellemző az ún. koratavaszi aspektus, ami azt jelenti, hogy bizonyos légyszárúak (pl. hóvirág, keltike) még azelőtt virágoznak, hogy az erdő kilombosodna. A felmelege-dés miatt térfoglalása egyre csökken.

7. nap BERNECEBARÁTI

Útvonal: Domszky Pál Nomád Tábor – Bernecebaráti

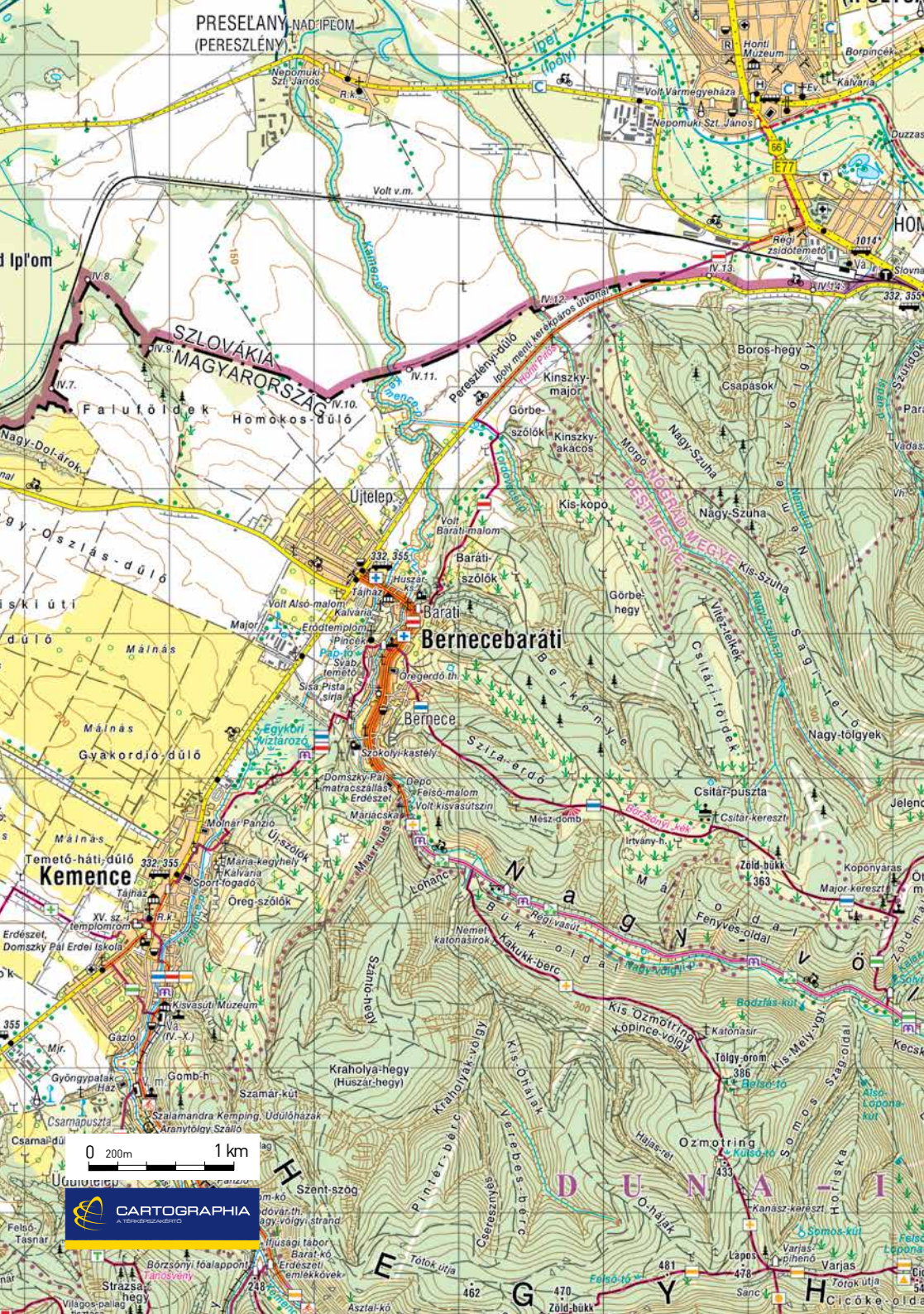
Napi útvonalhossz: 2 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 2 m/14 m

A táborhelyről a Széchenyi úton 2 km –t haladva értek el a Fő úton lévő buszmegállót.

Indulás előtt ne felejtse el:

- gondosan átnézni a holmidat, hogy mindened megvan-e;
- csoportképen megörökíteni a társaidat, akikkel közös élményeket szereztek és leküzdötték a nehézségeket;
- lefotózni a táborhelyet és a környezetet, ahol felejthetetlen napokat töltöttél!

Domszky Pál Matracszállás

Bernecebaráti Falumúzeum és Tájház

Bernecebaráti erődtemplom

Tudtad?

Bernecebaráti – Pest megye legészakibb fekvésű települése, amely a bronzkor óta lakott. (Ennek emléke a templomdombon a mai napig látható földsánc.) A honfoglaló magyarok a 900-as években népesítették be, majd az államalapítás után erődtített templomot emeltek a településen. A középkori helyi csatározásokban, majd a török idők alatt sokat szenvedő falut többször újjá kellett építeni, megtizedelt lakosságát újratelepíteni, akik évszázadokon keresztül a mezőgazdaságból és az erdei munkákból éltek. A temetőben három nevezetes ember nyughelye található: Schön Alajos, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc hadnagya, Sisa Pista (Benkó István), a Börzsöny utolsó betyárja és Szokoly Alajos, az 1896-os, első újkori olimpia versenyzőjének sírja.

Sisa Pista

Bernecebaráti buszmegálló

Falumúzeum és Tájház – A palócság másfél-két évszázaddal ezelőtti mindennapi életét mutatja be az előzetes egyeztetés alapján látogatható tájház. Az épületet és a kicsiny udvart bejárva megismerhetjük a régi időkben szokásos használati tárgyakat, a helyi népviseletet és a földműveléshez szükséges eszközöket. A házba belépve a pitvarban vagyunk, innen nyílik a bejárat a „tisza szobába”, ahol életnagyságú bábuk mutatják be a népviseletet és mindazt, ami a régi időben az értéket képviselte: a megvetett ágyat, a sublót (komódot), a bölcsőt és a rakott kályhát.

Szokoly Alajos, Szokoly-kastély – Szlovák születésű olimpiai bronzérmes atléta, sportmecénás. Az 1896-os athéni olimpián 100 méteres síkfutásban harmadik, hármasugrásban negyedik helyezett lett. 1897-ben az ő kezdeményezésére alakult meg a Magyar Atlétikai Szövetség (eredeti nevén Magyar Athletikai Szövetség). A sportág hazai fejlesztése érdekében számos díjat tűzött ki, több sportegyesület alapító tagja. Az 1920-as években a Magyar Atlétikai Szövetség társelnöke volt, az ő kezdeményezésére jött létre a Magyar Olimpiai Társaság. Az I. világháborút követően visszavonult, bernecei kastélyát valóságos sportmúzeummá alakította. Napjainkban a kastély a XV. Kerületi Önkormányzat Gyermekeküldőjeként működik.

A Börzsönyi Erdei Vándortábor útvonal – Aki teljesítette az Erdei Vándortábor börzsönyi útvonalát, összesen mintegy 67 kilométert tett meg az ország egyik kevésbé ismert erdőterületén. A hét nap alatt összesen 4361 méter szintkülönbséget kellett leküzdeni, szurdokokba ereszkedve és hegycsúcsokat megmászva. Bár a Börzsöny északi részét alaposan megismertették, ne feledjétek, hogy maradt még bőven látnivaló a hegységben! Térjétek vissza akár családotul, akár a barátaitokkal Drégelypalánk vagy Nagyoroszi térségébe, hódítsátok meg a Csóványost és a Nagy-Hideg-hegyet, járjátok be a Dunakanyar északi oldalát, Zebegény és Nagymaros környékét! A börzsönyi erdők visszavárnak!

Szokoly-kastély

Kedvet kaptál?

TOVÁBBI ERDEI VÁNDORTÁBOR HELYSZÍNEK

Mátrai Erdi Vándortábor útvonal

A Mátrában festői falvak, különleges erdei élővilág és pompás kilátópontok várnak rátok. Többek között felkereshetitek a Tar melletti csevice kutakat, a Fenyvespusztai Arborétumot, Vidróczki betyár barlangját, és ha még bíjátok erővel, akkor az ország legmagasabb pontjára, a Kékestetőre is felkapaszkodhattok. Az élményekben gazdag táborozást a Sástói Adrenalin Parkban zárjátok.

Vértesi Vándortábor útvonal

A vértesi útvonal romantikáját sok helyen még a tér-erő sem zavarja, a nomád táborhelyek pedig felüdülést jelentenek a városi élet után. A hét nap során olyan különleges helyszíneket érinthettek, mint Vértesszomszék, a Majki Kamalduli Remeteség és az Oroszlányi Bányászati Múzeum. A táborban kiemelkedő figyelmet fordítunk a környezeti nevelésre.

Zselici Erdi Vándortábor útvonal

A Zselic varázsa a csillagos égboltban rejlik. A Zselici Csillagpark területén ugyanis olyan alacsony a fényszennyezettség, hogy derült nyári éjszakákon kétezer csillag és a Tejút egy része is látható. A tábor során mesés környezetben barangolhattok a zselici rengetegben, gyönyörködhetek a Ropolyi-tó csillogó víztükrében, és megsimogathatjátok Magyarország öt nagyvadfaját a Bőszénfai Szarvasfarmon.

Vasi-Hegyháti Erdi Vándortábor útvonal

Vándoroljatok velünk a szellős, szalmabálákkal teltűzdelt lankákon! Lépjetek be a Jeli Arborétum varázskertjébe, ugorjatok fejest a Szajki-tavak hűs vizébe, és fedezzétek fel az oszkói Hegy-pásztor Kört, ahol a falu jellegzetes apró parcellás szőlőhegyei és zsúpfedeles présházai mellett a belső békét is meglelhetitek. Megígérjük, hogy az egyedi hangulatú vidéket örökre a szívetekbe zárjátok majd!

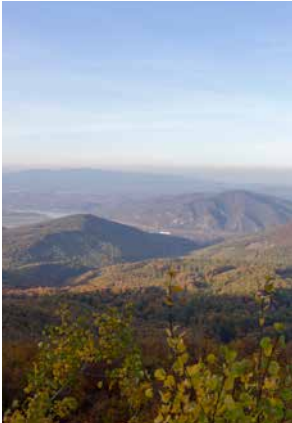
Zempléni Erdi Vándortábor útvonal

Töltődjétek fel az utánozhatatlan, vadregényes, ősi energiával teli Zemplénben! A világ tetején érezhetitek magatokat a Sólyom-bérc és a Nagy-Péter-mennykő égisze szikláin, varázslatos napfelkeltét nézhettek az ország legszebb panorámáját nyújtó Kerek-kőnél, a Mlaka-rét és az István-kúti nyírjes egy különleges világba kalauzol, a nomád életérzés a Gerendás-réten pedig felejthetetlen.

Mecseki Erdi Vándortábor útvonal

A Mecseki Láthatatlanok titkos ösvényén, egy Csepel teherautó platóján utazva indítjátok a túrát. Ugye, milyen izgalmas? A hét nap során bepillanthattok a Mecsek szénbányászati múltjába, érintitek a Melegmágyi- és a Nagy-Mély völgy csodálatos karsztképződményeit, és megismerkedhetek az üvegművészettel. A magyaregregyi erdei strandolás pedig már csak hab a tortán.

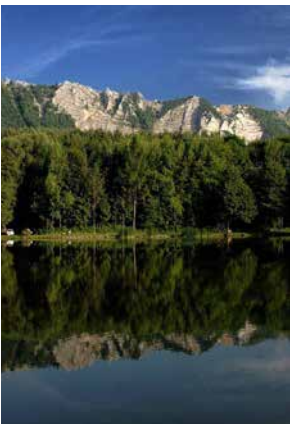
Pilisi Erdei Vándortábor útvonal

A Pilis a „szívünk csücske”, ahol teljesen egybeolvadhattok a természettel. A látványos történelmi túrán kanyaroghattok a Spartacus-ösvényen, lepillanthattok a Dunakanyarra a Prédikálószerkről, a Bertényi Miklós Fűvészkertben a hatalmas duglászfenyők árnyékában hűsölhettek, Visegrádon pedig visszamehettek az időben. A tábor végén egy vízből kaland is vár rátok a Madas László Erdészeti Erdei Iskolában. Indulhatunk?

Bakonyi Erdei Vándortábor útvonal

A Bakony az egyik legkedveltebb útvonal, megérjük, hogy mindenkinek ide húz a szíve! A hűvös Kerteskői-szurdok 30-40 méteres sziklafalai, a Szent István király nevéhez fűződő 1000 éves Bakonybél, a Kőris-hegyi panoráma a Balaton csillogó víztükrével, a Pannon Csillagdában tett kirándulás a csillagok közé mind-mind különlegessé teszik az útvonalat. Tudtátok, hogy a Bakonyban is van Gyilkos-tó? Ideje megnézni!

Bükki Erdei Vándortábor útvonal

Az útvonalat a Bükki-fennsík barlangoktól „lyukacsos” karsztfelszíne és jégkorszaki fajokat megőrző mikroklimája teszi egyedivé. A híres bükki „kövek”, az Istállós-kő, Tar-kő, Pes-kő, Bálvány, Bél-kő meghódítása után üdítő lesz a bükkösök hűsítő árnyéka. A tábor során elkalauzolunk titeket a vidék legfontosabb régészeti lelőhelyére is, az Istállós-kői ősember barlangba. Szilvásvár és a Fátyol-vízesés pedig méltó lezárása az egyhetes időutazásnak.

Balaton-felvidéki Erdei Vándortábor útvonal

Túrázz víz és föld találkozásánál: itt ér össze a magyar tenger csillogó vize a felvidék szőlős lankáival, medencéivel és tanúhegyeivel. Ha olyan helyen kirándulnál, ahol az élővilág és a mesés táj mellett a történelmi emlékek is főszerepet kapnak, akkor várunk a Balaton-felvidékre! Az útvonal kolostorromjainál leltúnt idők történéseit idézhetitek fel, hegytetőről és kilátóról gyönyörködhetek a vidék panorámájában, zárásként pedig a Balaton hűs vize vár benneteket!

Dél-Zalai Erdei Vándortábor útvonal

Az erdő és a víz szerelmeseinek! A kis zalai falvak, a pincesorokat körülölelő erdők változatos élővilága sok érdekességet tartogat. Sétálhattok a közel 200 éves bükkösben, felfedezhetitek az erdő alatt található hidegháborús bunkerrendszer építményeit, meglátogathatjátok a fák közt megbújó különleges kápolnákat, utazhattok az ország leghosszabb erdei vasútján és bejárhatjátok a Budafai Arborétum ösvényeit, mielőtt vízre szállnátok.

Tetszett a tábor? Arra biztatunk, hogy megörökített élményeidet küldd el a vándortáboros fotó- és videópályázatra! Érdekel? További a részleteket: vandortabor.hu/fotopalyazat-2025

SZERETNÉD MEGOSZTANI A NAGYVILÁGGAL A TÁBORI ÉLMÉNYEIDET?

f #ERDEIVANDOR #VÁNDORTÁBOR #LEGJOBBTÁBOR

AZ ERDEI TŰZGYÚJTÁS SZABÁLYAI

Talán nem is gondolnád, de Magyarországon évente több mint 20.000 erdő- és vegetációtüz keletkezik. **Magyarországon a tüzek 99 százaléka ráadásul emberi gondatlanság miatt keletkezik!** Az okok között előkelő helyen szerepelnek a rosszul eloltott, vagy a nem jó helyen rakott tábortüzek. Tartsd tehát be a szabályokat, és fogadd meg az alábbi tanácsokat, hogy gondtalanul élvezhesse mindenki az esti tábortüzek hangulatát!

Mikor nem gyűjthatsz tüzet az erdőben?

Kiemelten tűzveszélyes, száraz, meleg időszakokban tűzgyújtási tilalmat rendelnek el. Ekkor az erdőben mindenütt, még **a kijelölt tűzrakóhelyeken is tilos a tűzgyújtás!** Az első lépés tehát a tájékozódás, hogy nincs-e tilalom. Ezt megteheted a www.erdotuz.hu oldalon, vagy az útvonalfelelősnél.

Hol gyűjthatsz tüzet?

Az erdőben az arra kijelölt és kiépített tűzrakóhelyeken szabad tüzet gyújtani. A legtöbb táborhelyen van ilyen, ha nem találsz, akkor kérdezd a táborhely gondnokát!

Hogyan gyűjtsd meg a tüzet?

Tüzet mindig csak felnőtt jelenlétében gyűjts! Első lépésben készíts egy kis kupacot a gyújtósból (pl. papír, száraz levelek), majd apró ágakból egy kis sátrat a gyújtós fölé. Gyufával vagy öngyújtóval több oldalról is gyűjtsd meg a gyújtóst, majd ha az ágak is lángra kaptak, óvatosan tápláld a tüzet további aprófával, később nagyobb tűzifával. Ne feledd, hogy a tűzhely nem szemetes! Csak az ártalmatlanul égő hulladékot dobd bele (papír, hagymahéj). Az egészségre ártalmas (pl. műanyag zacskó), vagy el nem égő hulladékot (pl. konzervdoboz, üveg) a szelektív hulladékgyűjtőbe helyezd!

Hogyan oltsam el a tüzet?

Lehetőleg hagyd teljesen leégni a tüzet, majd locsold le minél több vízzel. A vizet keverd össze a még forró hamuval, figyelve a tűz széleire is! Mielőtt ott hagyod, ellenőrizd, hogy teljesen kialudt-e a tűz: tartsd a kezed a hamu fölé, és ahol még forrónak érzed, oda önts újból vizet. **Ha a hamu forró, ne indulj el, ne hagyd magára!**

AZ ÉV LEGZÖLDEBB HETE!

Az erdők közös örökségünket jelentik, egészséges megmaradásuk a változó klímában az élhető természeti környezet fennmaradásának záloga. Ezért egész úton figyelj oda, hogy közösen megőrizhessük a Börzsöny erdeit az utókornak:

Csak a lábnyomodat hagyd az erdőben! Vagyis ne szemetelj, a napi hulladékot összegyűjtve vidd el a táborhelyig, ahol megfelelően válogatva helyezd el a szelektív hulladékgyűjtőben.

Minél kevesebb szemetet termelj! A napi ételcsomagolásához használd az út elején kapott táskát, az ivóvizet mindig a kulacsodba töltsd újra.

Takarékoskodj a vízzel! Túrázás közben természetesen fontos a folyamatos folyadékbevitel, és a meleg nyári napokon jól esik egy gyors mosdás a faluszéli nyomós kutaknál. De ne feledd, hogy a víz az egyik legfontosabb kincsünk, ezért ne folyasd fölöslegesen a kút vizét, és ne bánj pazarlóan a források vizével sem! Az esti mosdásnál is takarékoskodj a táborhelyre sokszor nehezen eljuttatott vízzel: próbálj három perc alatt alaposan lezuhanyozni. Hidd el, egy kis odafigyeléssel menni fog!

Vigyázz az erdei élőlényekre, növényekre és állatokra! Az egészséges erdőben az élőlényeknek megvan a maguk fontos szerepe, így minden letört faág, eltaposott rovar gyengíti az életközösség egészének működését.

Válj tudatos energia-felhasználóvá! Takarékoskodj az elektromos árammal, ne használd túl gyakran a telefonod, és ha teheted, környezetbarát módon (gyalog és kerékpárral) közlekedj – nemcsak az Erdei Vándortábor ideje alatt, hanem később a mindennapokban is!

Kiadja:

Országos Erdészeti Egyesület, 2025
www.oee.hu
www.erdeivandor.hu

Design:

Bodolóczki Júlia
be.net/bodojula